

Twee voorlichtingsbijeenkomsten betreffende subsidies

SENER en LASER

door Jos Scheerboom

SENER, een agentschap van het Ministerie van Economische zaken (EZ) dat overheidsbeleid uitvoert op het terrein van technologie, energie, milieu, export en internationale samenwerking, heeft als doelstelling het duurzaam versterken van bedrijfsleven en kennisinstellingen in ons land. LASER is de zusterorganisatie van SENER van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV). Het voert op primaire land- en tuinbouwbedrijven beleid uit ten aanzien van milieu- en natuurvriendelijke landbouwproductiemethoden. Op 16 maart 1999 vond in het KIWI-gebouw in Den Haag een voorlichtingsbijeenkomst plaats over het Vijfde Kaderprogramma dat in maart van start ging, georganiseerd door SENER-instrument EG-Liaison. Over wat LASER de aquacultuur biedt, vond op 10 juni in het IAC-gebouw te Wageningen een bijeenkomst plaats, gelijktijdig met de algemene ledenvergadering (ALV) van het NGvA. In dit artikel worden enkele krenten uit deze pap gepresenteerd.

Er bestaan voor de aquacultuur genoeg andere subsidiemogelijkheden. In volgende afleveringen wordt hier op teruggekomen.

R&D-subsidies van SENER

Het Vijfde Kaderprogramma is een subsidiebron om onderzoek en technologische ontwikkeling in Europa te stimuleren. Het budget bedraagt circa 33 miljard gulden voor de komende vier jaar. Er zijn binnen dit programma mogelijkheden voor innovatieve projecten op het terrein van de aquacultuur en de visverwerkende sector. Het programma biedt speciale faciliteiten voor het Midden- en Klein Bedrijf (MKB). Onder een MKB verstaat de Europese Commissie een bedrijf met maximaal 250 medewerkers, met een maximale omzet van 88 miljoen gulden of een balanstotaal van 59 miljoen gulden. Niet meer dan 25 % mag in eigendom zijn van een niet-MKB. Veel MKB's hebben zelf geen of weinig R&D-capaciteit, maar willen wel een

nieuw proces of product ontwikkelen. Hiervoor bestaat de Europese stimuleringsregeling CRAFT. MKB's (met weinig of geen onderzoek en ontwikkeling oftewel R&D-faciliteiten) kunnen nu samen een R&D-project opzetten en het onderzoek hiervan uitbesteden aan bijvoorbeeld een onderzoeksinstituting. Wanneer minimaal drie Europese MKB's samen een dergelijk R&D-project opzetten, betaalt de Europese Commissie dit onderzoek volledig. De MKB's moeten weliswaar samen voor eenzelfde bedrag aan interne werkzaamheden verrichten, maar zij krijgen dan ook de rechten op de onderzoeksresultaten. Sinds 1983 is EG-Liaison, als onderdeel van SENER, de organisatie voor informatie en onafhankelijk advies over de Europese Kaderprogramma's voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling. EG-Liaison helpt bovendien bij het zoeken naar internationale R&D-partners en geeft cursussen over de verschillende aspecten van interna-

tionale R&D-projecten. EG-Liaison stelt zich tot doel de deelname van Nederlandse bedrijven en instellingen aan Europese R&D-programma's te versterken en innovatieve samenwerking binnen Europa te stimuleren. Het impliceert dat een Nederlandse viskwerker voor deze vorm van subsidie in aanmerking komt, als hij/zij een onderzoeksproject wil uitvoeren dat in samenwerking geschiedt met 2 andere bedrijven, waarvan één een niet-Nederlands, Europees bedrijf is.

Twee vormen van subsidie

Een subsidie-voorstel moet betrekking hebben op een duidelijk omschreven probleem en er dient te worden aangegeven wat de oplossing voor dit probleem kan zijn. Ook dient duidelijk wordt aangegeven waarom de samenwerking tussen (minimaal) drie partners noodzakelijk is om tot een oplossing van dat probleem te komen. De subsidie kan in twee vormen worden verstrekt in het kader van:

1. Subsiëring van een innovatief (vernieuwend) onderzoek (zoals patent onderzoek) en voor een marktanalyse wordt een 'Exploratory Award' (onderzoeksvergoeding) toegekend. Met dit geld kan worden uitgezocht hoe het definitieve voorstel gaat worden uitgevoerd. De Exploratory Award kan worden toegekend voor desk-research die men in zijn geheel uitbesteedt. Ook eventueel te maken reis- en verblijfkosten worden vergoed. Het gaat bij de Exploratory Award om een bedrag van maximaal 30.000 Euro. Dit bedrag wordt na goedkeuring van de aanvraag voor 75 % (dus voor 22.500 Euro) gesubsidieerd. De duur van dit onderzoek is maximaal 12 maanden.
2. Het uiteindelijke project wordt voor 50 % gesubsidieerd. De totale projectkosten kunnen variëren van 300.000 Euro tot 2.000.000 Euro. Van dit bedrag moet minimaal 40 % aan R&D worden uitbesteed. MKB's uit 1 lidstaat mogen maximaal 60 % inbrengen. Maximaal 40 % van de inbreng van de MKB's mag van 1 partner afkomstig zijn. Projectduur: 1-2 jaar.

Drie aanvraagformulieren

Voor het aanvragen van een subsidie staan 3 formulieren ter beschikking (die in het Engels dienen te worden ingevuld): het A-, B1- en B2-formulier. EG-liaison houdt in Den Haag bureau waar men kosteloos adviseert bij het op de juiste wijze formulieren van de probleemstelling en het invullen van de formulieren.

Het A-formulier (door elk van de onderzoekspartners op een apart formulier in te vullen en te ondertekenen) vraagt naar specifieke gegevens van de aan het R&D-project deelnemende bedrijven. Het enige waar de deelnemende bedrijven goed hun hoofd over moeten buigen is de invulling van de vraag naar een korte en bondige beschrijving van het onderzoeksvoorstel.

Het B2-formulier vraagt naar de aard van het innovatieve onderzoek en de marktanalyse waarvoor een Exploratory Award wordt aangevraagd, waarom is dit onderzoek nodig, hoe uitgebreid dient dit onderzoek te zijn, is het desk-research, kan het worden uitbesteed.

Het B1-formulier vraagt een beschrijving van het uiteindelijke project en vergt bij de invulling de meeste aandacht, vooral omdat alle deelnemende partners zich hierin moeten kunnen vinden.

Formulier B1: Projectvoorstel

Het B1-formulier omvat 5 onderdelen die alle bij de beoordeling voldoende moeten scoren. De volgende aspecten moeten zeker duidelijke aandacht krijgen:

- 1A. De achtergrond van het probleem, kort en krachtig.
- B. Met getallen aangeven waar het betreffende onderzoek betrekking op heeft en hoe groot de te verwachten inkomsten zijn.
- C. Aangeven dat het te verrichten onderzoek thuishoort in een van de sleutelactiviteiten van het Vijfde Kaderprogramma.
- D. Geef aan wat het vernieuwende is van het voorstel. Om een onderzoek uit te

- voeren kan geld van de Exploratory Award worden aangewend. Met behulp van een "Quick Scan" (kosten: 500-1000 Euro) is na te gaan of op het type onderzoek al een patent rust. En DIT moet er echt uitspringen: de mate van vernieuwing. Het is aan te bevelen dit zo veel mogelijk met schema's en plaatjes te illustreren.
- E. Hoe zijn de taken over de partners verdeeld? Wie is de R&D-"uitvoerder". Hoe worden de kosten worden verdeeld en hoe lang gaat het onderzoek duren?
  - F. Wat willen de aanvragers met het onderzoek bereiken?
2. Er dient te worden aangegeven waarom samenwerking tussen Europese partners een toegevoegde waarde heeft ("een Europese dimensie aan het probleem geeft"). Het is natuurlijk uitgesloten dat onderzoek wordt voorgesteld waarvan de resultaten niet stroken met het gemeenschappelijke landbouwbeleid. Projecten die bijdragen tot de Europese cohesie scoren hoog.
    - 3A. Hoe verhoogt het project de kwaliteit van het leven, gezondheid en veiligheid (bijvoorbeeld: kunnen op Europees nivo zoönoses uit Europa worden geholpen?).
    - B. Kunnen de uitkomsten van het onderzoek de (Europese) werkgelegenheid op een hoger niveau brengen?
    - C. Hebben de uitkomsten een positief effect op het behoud van het milieu en op de natuurlijke hulpbronnen?
  - 4A. De te verwachten baten die voor de indieners van het voorstel uit het onderzoek voortkomen, maar ook de baten die dit voor anderen zal hebben. Om te voorkomen dat onderzoekspartners over de verdeling van de baten onenigheid zouden krijgen, wordt een consortium overeenkomst gesloten. Bij SENTER zit hier toe een jurist die contracten voorstelt waarin alle zaken in een samenwerkingsovereenkomst tot in de puntjes kunnen worden vastgelegd.
    - B. Welke strategische gevolgen heeft het onderzoek voor de aan het project deelnemende bedrijven en de bedrijfstak? De partners moeten aangeven waarom zij in het betreffende project stappen.
    - C. Hoe wordt de verkregen kennis verspreid naar respectievelijk de commercie, de wetenschappelijke instituten en naar het onderwijs? Hoeveel mensen zullen, naar verwachting, van de resultaten profijt hebben?
- 5A. Waarom is nu juist DIT type onderzoek en deze samenwerking noodzakelijk om tot de beoogde resultaten te komen? Soms kan het vinden van de juiste (buitenlandse) partner problemen opleveren. In dit geval kunt u EG-Liaison inschakelen. EG-Liaison maakt deel uit van een uitgebreid netwerk van zusterorganisaties en andere instellingen in Europa.
    - B. Hoe ziet de structuur van de "productiekolom" er uit? Welke partner heeft kennis en know-how? Hoe wordt aanvullend gewerkt? Geef hierbij aan hoe in het consortium efficiënt en aanvullend wordt gewerkt, nu en in de toekomst. Wie, met de juiste kennis, ervaring en capaciteiten, wordt hierbij de coördinator? En hoe regelt deze de managementstructuur?
- Op welke onderwerpen een subsidieaanvraag betrekking kan hebben staat in Het Vijfde Kaderprogramma. Het omvat vier "Thematische" programma's, uitgewerkt in 20 zogenoemde kernactiviteiten:
- **Thema 1:** kwaliteit van het bestaan en beheer van de biologische hulpbronnen. Kernactiviteiten binnen dit thema die voor de aquacultuur interessant kunnen zijn:
    - A. Gezondheid, voeding en milieufactoren
    - B. Beheersing van infectieziekten
    - C. Duurzame landbouw, visserij en bosbouw
  - **Thema 2:** De gebruikersvriendelijke informatiemaatschappij.
  - **Thema 3:** Concurrerende en duurzame groei
  - **Thema 4:** Behoud van het ecosysteem. In-

teressante kernactiviteiten binnen dit thema zijn:

- A. Duurzaam waterbeheer en waterkwaliteit;
- B. Duurzaam beheer van mariene ecosystemen.

Tenslotte, op de voorlichtingsbijeenkomst in maart bekende een spreker dat SENTER één probleem heeft: er zit veel geld in de pot, maar er wordt nog te weinig besteed. Naast deze subsidie in het Vijfde Kaderprogramma kent SENTER subsidieregelingen waar een visteler ook gebruik van kan maken als deze "speur- en ontwikkelingswerk" verricht, zoals de Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen.

Contactadressen

SENTER/EG-Liaison, Postbus 30732, 2500 GS Den Haag, Telefoon 070 - 3610250, Fax 070 - 3562811, E-mail info@egl.nl, Internet www.egl.nl

De LASER-subsidies

Er zijn voor vistelers regelmatig interessante subsidieregelingen. Van sommige is bij het verschijnen van dit blad helaas de uiterste datum van indienen al verstreken. Deze worden daarom hier niet meer genoemd. Een interessante die voor een vereniging of stichting of een bedrijfsschap perspectieven biedt, is de Subsidieregeling demonstratie- en bewustmakingsprojecten milieu en milieuvriendelijke landbouwproductiemethoden. Deze regeling is een uitvloeisel van Europese wetgeving door de Europese Unie (EU). De regeling wordt daarom ook wel kortweg de EU-demo regeling genoemd. Er zijn twee typen subsidies; de Europese en de nationale. Als uw project gericht is op een Europees thema, u kunt dus in aanmerking komen voor de Europese subsidie, zou het kunnen zijn dat het project ook past in een nationaal (sub)thema. U komt dan in aanmerking voor aanvullende nationale subsidie. Om voor de Europese subsidie in aanmerking te komen

moet het project zijn gericht op één of meer EU-thema's. Enkele hiervan zijn:

- biologische landbouw, biologische vee- teelt, geïntegreerde landbouw of gesloten teeltsystemen;
- milieuverantwoorde benutting van mest;
- terugdringing van het gebruik of de emissie van gewasbeschermingsmiddelen;
- beperking van de ammoniak-emissie in de veehouderij;
- energiebesparing en energie-efficiency.

Zoals reeds vermeld, komen ondernemingen voor deze regeling niet in aanmerking. Ondernemingen die met een speciaal doel of methode produceren zouden evenwel een officiële bedrijfsschap of stichting in het leven kunnen roepen. De subsidie is dan wel aan te vragen.

De volgende regelingen zijn bedoeld voor particuliere ondernemingen. De uiterste indieningsdatum is echter al verstreken. Het is mogelijk dat de regelingen een vervolgtender krijgen. Om een idee te geven van het soort projecten:

1. innovatieregeling markt en concurrentiekracht;
2. investeringsregeling markt en concurrentiekracht;
3. demonstratieregeling markt en concurrentiekracht.

Veel regelingen van LASER worden uitgevoerd volgens de tenderprocedure. Dit wil zeggen dat uw project concurreert met andere in gediende projecten om het beschikbare budget en dat het beste project voor gaat. Een onafhankelijke beoordelingscommissie beoordeelt de ingediende projecten. In de vijf regiokantoren van LASER vindt de daadwerkelijke uitvoering van de regeling plaats.

Contact adressen

Laser-Noord	050 - 5992380
Laser-Oost	0570 - 667777
Laser-Noordwest	020 - 4953666
Laser-Zuidwest	078 - 6395200
Laser-Zuidoost	0475 - 355555